

L'adverbialització de certs adjectius s'ha realitzat amb l'anteposició d'una preposició —a, de, en, o per—, amb què s'han originat els conjunts que anomenem locucions adverbials: a tort, a tort i a dret, de blanc, (de blau, de verd, etc.), de buit, de curt, de dret, de franc, de nou, de ple, d'amagat, en blanc, en breu, en brut, en fals, en gran, en net, en va, en general, en particular, en comú, per alt, etc. Notem que l'adverbi dalt no és sinó el resultat d'escriure aglutinadament, prescindint de l'apòstrof, el conjunt, d'alt. Cal notar, però, que la majoria d'aquestes locucions tenen un significat especialitzat, que no correspon al dels adjectius que les han originades, o al dels adverbis en ment que es podrien formar amb alguns d'ells. Comparem, per exemple, de franc i francament: Hi vam entrar de franc i Parlem francament. També s'han format algunes d'aquestes locucions adverbials amb la forma femenina de l'adjectiu, precedida per l'article definit, i, encara, amb certs substantius: a la valenta, a la menuda, a la insabuda, en efecte, en suma, en conclusió, de pressa, de front. Però el nombre d'aquestes locucions també és limitat i no sembla pas lícit l'ús que actualment es fa d'algunes que són segurament degudes a influències estranyes, com «d'immediat» o «per lliure», en lloc de les quals caldria usar els adverbis immediatament (o de seguida) i lliurement. Recordem, també, «en sèrio», molt més arrelada, en què l'adjectiu delata ja la seva condició estranya.

S'usen també normalment com a adverbis els adjectius quantitatius, Mengen molt, Treballen poc, Corre bastant, etc., així com algun que indica igualtat o equivalència: Tots tres pinten igual. I, segurament, per analogia a igual, és força habitual l'ús adverbial d'alguns dels seus sinònims, com exacte o idèntic, i el seu antònim diferent, i si bé aquest ús, en frases com Treballen exacte o Parlen diferent no és reconegut normativament, creiem que caldria mirar d'hi abans de condemnarlo.

Com a colofó d'aquestes notes, caldria dir que no s'han de confondre els adjectius usats com a adverbis, amb els adjectius que fan un complement predicatiu del subjecte, però que i figuren en la frase després del verb, o bé amb els que constitueixen el complement d'un verb copulatiu, com El noi corria esverat o Encara es manté fort. La concordança de gènere i de nombre que han d'observar aquests adjectius els distingeixen clarament dels que són usats, pròpiament o a tort, com a adverbis: La noia corria esverada i Encara es mantenen forts.